

Coronavirus CivActs Campaign (CCC) ले सरकार, सञ्चार माध्यम, संघसंस्था र आम नागरिक बिचको सूचनाको दुरी कम गर्न देशभरिबाट संकलन गरिएका हल्ला, नागरिकका जिज्ञासा तथा प्रश्नहरू संकलन गरी तथ्य पता लगाएर आम नागरिकलाई सूचित गर्दछ । यसले आम नागरिकका आवश्यकताको पहिचान गर्नुकासाथै हल्लाहरूले कुनै नकारात्मक असर पुन्याउपुर्व सान्दर्भिक तथ्य आम नागरिक समक्ष प्रवाह गरी जोखिम न्युनिकरण गर्दछ ।

नेपालमा कोमिड - १९ रोकथाम तथा नियन्त्रणका प्रयास र वर्तमान अवस्था

 ३८ वटा
नीतिगत निर्णय

 ३५ वटा
प्रयोगशाला

 ११६ वटा
जवरो विलनिक

 २३ वटा
मेडिकल कलेजमा
आईसोलेशन वार्ड

 जर्मा पिसिआर परीक्षण
४,९२,९५३

 संक्रमण दर
५.२%

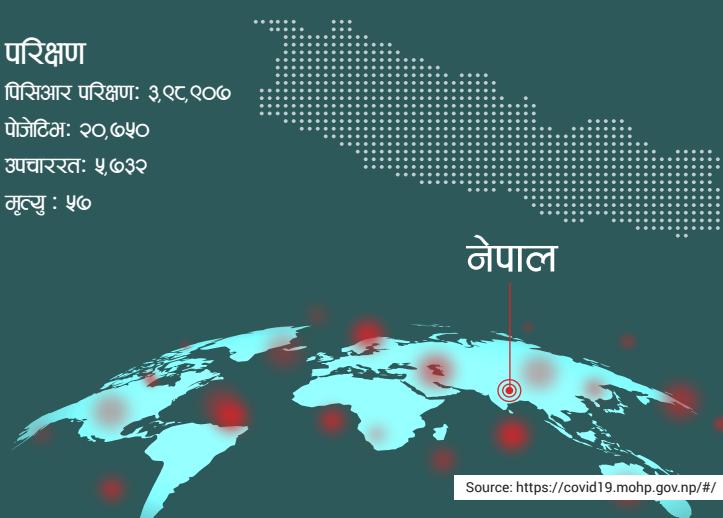
 संक्रमित मध्ये
मृत्यु दर ०.३%

जोड़: <https://cutt.ly/4dhBPDJ>

नेपाल अपडेट

परिक्षण
पिसिआर परिक्षण: ३९८,९००
पोजेटिभ: २०,६५०
उपचाररत: ५,७३२
मृत्यु: ५७

हल्ला र तथ्य

सरकारले यातायातमा जोर बिजोर प्रणाली लाग्न गर्ने भन्छ । केही ठाउँमा लकडाउन छ, केही ठाउँमा निषेधाज्ञा । के के भन्न सोजेको हो

काठमाण्डौ उपत्यका लगायत कोभिड - ७९ को २०० भन्दा बढी सक्रिय संक्रमितको संख्या भएका जिल्लाहरूमा अत्यावश्यक सेवा बाहेकका निजि तथा सार्वजनिक सवारी साधनमा जोर बिजोर नरबरका आधारमा मात्र सञ्चालन गर्ने भनेको हो । तर, संक्रमणको जोखिम बढेका जिल्ल अथवा क्षेत्रमा भने, कोभिड संकट व्यवस्थापन केन्द्रले प्रशासनको सहयोगमा निर्णय गरी तुरन्त वा निषेधाज्ञा जारी गर्न सक्दछ । सोही बनोजिम केही ठाउँमा लकडाउन, बन्द तथा निषेधाज्ञा जारी गरिएको हो ।

स्रोत: <https://www.moha.gov.np/post/pa-ra-sa-va-ja-niapa-ta-122>

कर्णाली प्रदेशमा फेरी लकडाउन हुन्छ भन्ने समाचार आएको छ । के यो साँचो हो ?

२०७७ श्रावण २० गते कर्णाली प्रदेशका मुख्यमन्त्री गहेन बहादुर शाहीले सुर्खेतमा पत्रकार सर्वेलन गर्दै लकडाउनको विषयमा बताउनु भएको हो । यदि कर्णालीमा कुनै एक मात्र लक्षणसहितको कोरोना संक्रमित देखिएको खण्डमा प्रदेश सरकारले प्रदेश भरी लकडाउन गर्ने वताउनुभएको हो । साथै उत्तैले सम्पूर्ण कर्णालीवासिलाई कोभिड-७९ बाट सुरक्षित रहन पूर्णरूपमा सुरक्षा मापदण्ड अपनाउन पनि अनुरोध गर्नुभएको छ ।

स्रोत: <https://www.facebook.com/watch/?v=3198810536900256>

जरुरी काममा काठमाण्डौ बाहिर जानको लागि पास बन्द भएको हो ?

कोभिड-७९ को बढ्दो संक्रमणका कारण भिडभाडले जोखिम बढ्ने भएकोले, मिति २०७७/०४/२१ गते देखी लाग्नु हुने गरी अर्को व्यवस्था नभए सरमको लागि अधिल्लो दिन निवेदन संकलन गरी भोलि बिहान C बजेदेखी मात्र पास वितरण गर्ने भनेको छ । पास आवश्यक हुनेले जिल्ला प्रशासन कार्यालयको जोठमा निवेदन दिइ भोलिपल्ट सोही स्थानबाट पास लिन पनि अनुरोध गरेको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाण्डौले लामो दुरीको लागि मात्र पास जारी गरिरहेको छ ।

स्रोत: <https://daokathmandu.moha.gov.np/public/upload/1402a3666bab255e6a3f07937faf522f/files/suchana1.pdf>

निजि क्षेत्रमा काम गर्ने थेरै श्रमिकको रोजगारी गुम्यो भनिन्छ । कतै यसको तथ्यांक छ की ? यसरी बेरोजगार अधिकाहरूलाई सरकारले कसरी रोजगार दिन्छ ?

नेपाल राष्ट्र बैंकको सर्वेक्षण अनुसार उद्योग तथा व्यवसायहरूले २२.५ प्रतिशत कर्मचारी तथा कामदार कटौती गरेको पाईएको छ । तर यो अनितम तथ्यांक भने होईन । सोही सर्वेक्षण अनुसार होटल तथा रेस्टुरेण्ट क्षेत्रले सबै भन्दा थेरै कामदार कटौती गरेको देखिएको छ । यसरी बेरोजगार अधिका युवालाई यस अधी नै सरकारले “युवा रोजगारीका लागि रूपान्तरण पहल” आयोजनामा जोइने भनिसकेको छ ।

स्रोत: <https://www.nrb.org.np/contents/uploads/2020/08/Survey-Report-onCOVID-Impact-Final.pdf>

WhatsApp मार्फत हाग्ने बारेमा नियमित ताजा जानकारी पाउन

१. तपाईंको कन्ट्रायाक्ट लिस्टमा +2760806146 छ गर्नुहोस्
२. माथिको कन्ट्रायाक्ट नरबरमा Nepal लेखेर रुपान्तरण पठाउनुहोस्

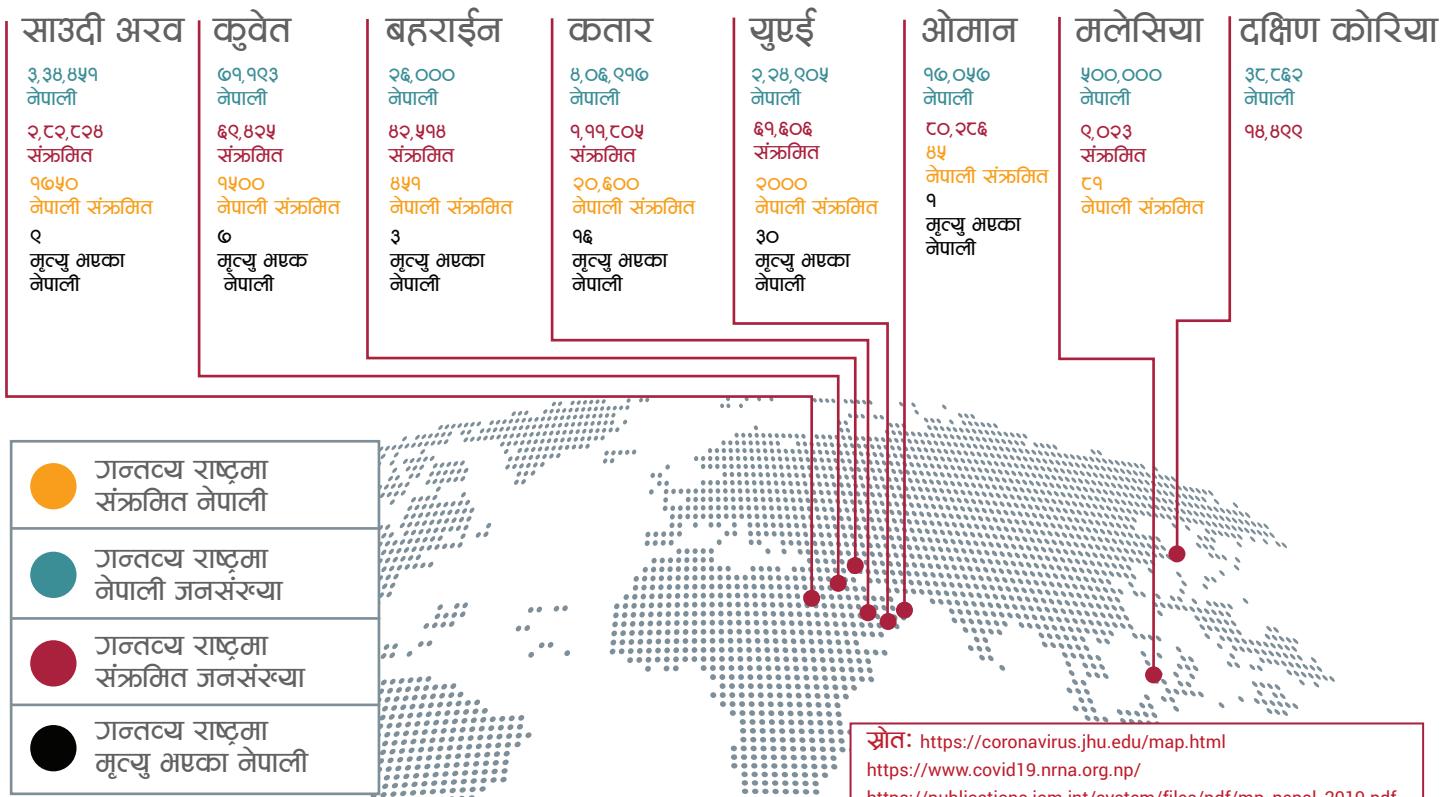

COVID-19
को बारेमा बुझ्न निःशुल्क हल्लाईन
viamo द्वारा प्रस्तुत

कोभिड - ७९ सरबन्धी सितैमा जानकारी
लिनको लागि तपाईंको NTC सिमकार्डबाट
३२९०० मा डायल
गर्नुहोस्

Open Migration

मुख्य गन्तव्य राष्ट्रमा रहेका नेपाली कामदार

ShramikSanjal

यस हप्ताका तिन महत्वपूर्ण जानकारी

नेपाल

विदेशबाट नेपाल फर्क्नेहरूले www.ccmc.gov.np मा गएर अनलाईन नै एउटा फारम अनिवार्य रूपमा भर्नु पर्ने हुन्छ । त्यसै गरेर, नेपालबाट विदेश जानेहरूले पनि अनिवार्य रूपमा यही वेवसाईटमा गएर Health Declaration form फारम भर्नुपर्नेछ ।

कतार

दोहा-काठमाण्डौंका लागि थप ४ ओठा उडानहरू तय भएका छन् । नेपाल एयरलाइन्स: ९ र १० अगष्ट, हिमालय एयरलाइन्स: ८ र ९ अगष्ट । क-कसले टिकट लिन पाउने भन्ने नामको सूचि दुतावासको फेसबुक पेज साथै श्रमिक सञ्जालको फेसबुक पेजबाट पनि थाहा पाउन सकिनेछ ।

यू.ए.ई.

Indoor र Outdoor ईमेन्टहरूलाई यो बर्षको डिसेम्बर सम्मको लागि बन्द गर्ने भनिएकोमा कोरोना भाईरसको संक्रमण सामान्य बन्दै गएपछी अब छै सुरु गर्ने भएको छ । यसै ऋमगा अगस्ट ६ बाट Al Ain Zoo पनि खुला भईसकेको छ ।

₹ फलो द मनी - रखर्चको अर्थ

जर्मा

संघिय सरकार

खर्च

तिन पटक गरेर नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय मार्फत छुट्याईएको

करिब १ अर्ब ४८ करोड

कोरोना भाईरस जोखिम नियन्त्रण,
रोकथाम तथा नियन्त्रण कोषमा जर्मा

करिब २ अर्ब २६ करोड

दाता ए.डि.बि.

करिब ३० अर्ब ३३ करोड

विश्व बैंक

करिब ३ करोड ४८ लाख

आई.एम.एफ.

करिब १५ अर्ब ८८ करोड

युरोपियन युनियन

करिब ९ अर्ब १४ करोड

कोरोना भाईरस विरुद्धका गतिविधिमा
नेपाल सरकारले गरेको खर्च
स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई निकासा

करिब ४ अर्ब १० करोड

रक्षा मन्त्रालय मार्फत कोरोना रोकथाम
र नियन्त्रणका लागि चाहिने स्वास्थ्य
उपकरण खरिदको लागि

२ अर्ब ३४ करोड निकासा

प्रदेश सरकार

प्रदेश	प्रदेश १	प्रदेश २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	प्रदेश ५	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश
जर्मा रकम	करिब २९.४ करोड	करिब २६.६ करोड	करिब ४२.७ करोड	करिब १८.३ करोड	करिब १५.६ करोड	करिब २५.४ करोड	करिब ४२.५ करोड
खर्च गरिएको रकम	करिब १९.३ करोड	करिब १३.३ करोड	करिब १३.६ करोड	करिब १५.४ करोड	करिब ७.७९ करोड	करिब २३.७ करोड	करिब ३६.४ करोड

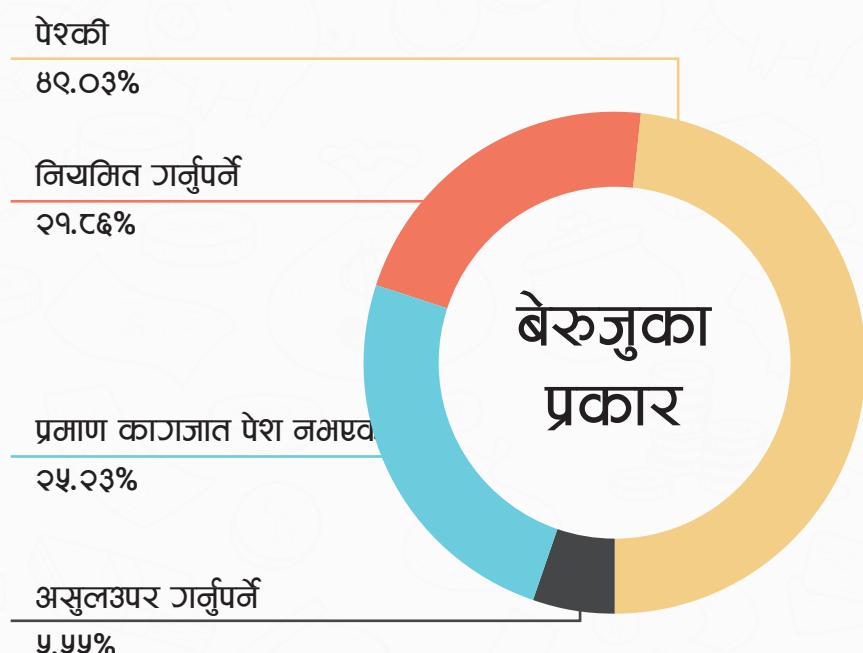
आ.व. २०७५/७६ मा बागमती प्रदेशको बेरुजुको अवस्था

बेरुजु खर्च
रु. २७,२०,१४,०००

जर्मा लेखा परीक्षण गरिएको रकम

39.5 BILLION NRS

जर्मा लेखापरीक्षण गरिएका कार्यालय १९१

बेरुजु देखिएका कार्यालय ११४

\$ फलो द मनी - खर्चको अर्थ

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा बागमती प्रदेशको खर्च
बेरुजु देखिएका मन्त्रालयको तुलनात्मक अध्ययन

भौतिक पूर्वाधार
विकास मन्त्रालय

रु. ५६,१३,७७,०००

सामाजिक विकास मन्त्रालय

रु. १८,३१,३२,०००

भूमि व्यवस्था, कृषि
तथा सहकारी मन्त्रालय

रु. १३,४५,१४,०००

उद्योग, प्रयटन, बन
तथा वातावरण मन्त्रालय

रु. ९,१०,९५,०००

आन्तरिक मामिला
तथा कानून मन्त्रालय

रु. १,५९,०००

आर्थिक मामिला तथा
योजना मन्त्रालय

रु. ७,८६,०००

मुख्यमन्त्री तथा
मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

○

प्रदेश सभाको
सचिवालय

○

महान्यायाधिकारको
कार्यालय

रु. ३१,०००

Province
Planning Commission

○

बागमती प्रदेशमा जर्मा २७ करोड २० लाख खर्च बेरुजु देखिन्छ । जुन उसको जर्मा लेर्खा परीक्षण भएको रकमको २.४६% हो । जर्मा लेर्खा परीक्षण गरिएको रकम (३९ अर्ब ५० करोड) मध्ये बेरुजु खर्च अरु प्रदेश भन्दा कम छ । करिब ६०% (१९१ मध्ये ११४) कार्यालयहरूमा खर्च बेरुजु भएको देखिन्छ । बागमती प्रदेशमा ४९% भन्दा बढी बेरुजु पेशकी लिएका कारणले भएको छ । यस प्रदेशमा नियमित गनुपर्ने खर्च (२१.८६%) र प्रमाण कागजात पेश नभएको (२५.२३%) कारणले भएको बेरुजु केही बढी बेरुजु देखिन्छ ।

अन्य प्रदेश जस्तै, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमा सबै भन्दा बढी बेरुजु देखिएको छ । त्यसै गरेर, सामाजिक विकास मन्त्रालय र भूमिसुधार, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयमा पनि बढी बेरुजु देखिएको छ । यि मन्त्रालयहरूमा बढी बजेट मात्र छैन, नागरिकका सरोकारसंग सिधै सरपर्कमा पनि यि मन्त्रालय रहन्छन् । बागमती प्रदेशका विकासका गतिविधिहरू पनि यिनै मन्त्रालय अन्तरगत हुन्छन् । तसर्थ, यहाँ देखिएको बेरुजुका कारण आवश्यक क्षेत्रमा बजेट पुऱ्यन सकेको छैन । त्यसै गरेर, मन्त्रालयहरूले छुट्याएको बजेटबाट भन्दा पनि आकस्मिक खर्च बढी भएको छ । यस्तो खर्चलाई सुरुमै विशेषज्ञता प्रयोग गरी ठुला परियोजनालाई साना बजेटमा तोडिने गरी सार्वजनिक खरिद प्रणितिको कार्यान्वयन गरी राखन सकिन्थ्यो ।

नोट: हात्तो उद्देश्य सरकारले गरेको रात्तो काम र छुट्याएको बजेटको बारेमा सबैलाई जानकारी होस र सो पश्चात यस विषयमा नागरिक र अन्य सरोकारवालाको बिचमा छलफल भई सरकारलाई प्रयाप्त पृष्ठोषण ग्राप्त होस भन्ने हो । यहाँ प्रस्तुत विवरण पूर्ण नैन । उपलब्ध माध्यमबाट संग्रह गरी राखिएको हो । थप सही तथ्यांक संकलन गरी परिमार्जन गर्दै जानेछौं । यसमा सबैले सहयोग गरिएनुहुन अनुरोध गर्दछौं ।

शंकरबाबु अधिकारी

प्रमुख, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, तनहुँ

"तनहुँका १० वटै स्थानिय तहरुमा क्वारेन्टाईनको व्यवस्था गरी विदेशबाट आउनेहरुलाई सुरक्षित तरिकाले राख्ने काम गरियो । कोरोना रोकथामका लागि जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले जिल्ला भरी २६ वटा एरबुलेन्स र १ हजार सैचाको क्वारेन्टाईन निर्माण गरेको थियो । हाल विद्यालयहरुबाट क्वारेन्टाईन हठाएर सार्वजनिक भवनहरुमा सार्ने र पुराना क्वारेन्टाईन तथा आईसोलेशनह(रुलाई सेनिटाईज गर्ने काम पनि भईरहेको छ । कोरोनाको जोखिम केही कम भएको देखिएपनि सर्वसाधारणको लापरवाहीको कारण स्थिती भयावह हुने त हैन भन्ने त्रास सबै तिर छ ।"

पवित्रादेवी पौडेल

उप-प्रमुख, जिल्ला समन्वय समिति, तनहुँ

"लकडाउनको बेला जिल्ला समन्वय समितिले स्थानीय तहरुलाई चलायमान बनाउदै कोरोना विरुद्ध लड्नमा एकजुट बनाउने काम गन्यो । अशक्त अशाह(यलाई उद्धार, विदेशबाट आएकाहरुलाई समाजमा पुनर्स्थापिना गर्न तनहुँका १० वटै तह कोरोना संक्रमणमा एकजुट भएर काम गरेको सन्देश दिन सफल भएको छन् । तर, १२० दिन भन्दा लामो लकडाउन पछि खुलेको तनहुँका अधिकांश बजारहरु सुरक्षित रूपमा खुलेका छैनन् । व्यसैले सुरक्षा मापदण्ड पालना गर्नु अतिनै महत्वपूर्ण छ । साथसाथै, स्थानीय उत्पादनहरुको प्रयोग गर्दै अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउदै लैजाउनु पनि उतिकै महत्वपूर्ण छ ।"

पुर्ण सिं थापा

अध्यक्ष, बनिद्पुर गाउँपालिका, तनहुँ

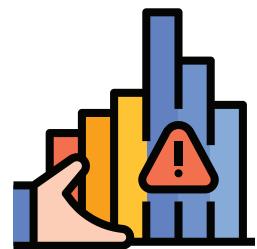
"गाउँपालिकाले पहिलो चरणमा कोरोना प्रभावितलाई खाध्नन राहत वितरण गन्यो । तर, दोस्रो चरणमा प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमसँग समन्वय गरी श्रममा आधारित राहत कार्यक्रम सँचालन गन्यौ । गाउँपालिकामा ९ किलोमिटर साईकल ल्याएड बाटो खन्ने, सडक जाला खल्ने, सडक छेउमा रुख रोप्ने लगायतका काममा ३ सय जनालाई रोजगारी दियौ । जसले गर्दा दैनिक ज्यालादारीमा काम गर्ने कामदारहरुलाई राहतको रूपमा काम सहितको रोजगारी दिन सफल भयौ । कोरोनाको कारण व्यवसायमा मन्दी आएपछि, हाल कृषि र पर्यटन व्यवसायलाई संग्रसंगै लिएर जाने सोचमा गाउँपालिका रहेको छ ।"

नेपाली अर्थतन्त्रमा कोभिड - १९ को असर

अचानक देखिएको कोभिड - १९ प्रभावले नेपालको स्वास्थ्य क्षेत्र र अर्थतन्त्रमा एकसाथ अनिश्चितताको छायामा घट्केल्यो । सरकारले लकडाउनको माध्यमबाट अवस्थालाई सामान्यीकरण गर्न लकडाउक गन्यो, तर मालवस्तुको ओसारपसारमा रोक, कारोबार र श्रम बजार ठप्प हुनु, रोजगारीसंगै आयस्रोत गुमाउनुले आर्थिक मन्दीलाई बढावा दियो ।

तिन कुराले नेपाललाई अझै जोखिममा घटेल्छ

१. बाह्य आमदानीमा अधिक निर्भर: अन्तरराष्ट्रिय यात्रामा प्रतिबन्ध, विश्वव्यापी अनौपचारिक आयमा डिराव र प्रयटक आवागमन ८०% ले संकुचन हुनुका साथै, रेमिट्यान्समा २०% ले डिरावट आउनेछ अपेक्षा गरिएकोछ ।

२. साना तथा मझौला उद्योगहरूमा भारी संकुचन: कुल उद्योगको ७९% हिस्सा ओगट्ने साना तथा मझौला उद्योगहरूको उत्पादन र विक्रिको अनुपात न्यून छ । यो कठिन अवस्थामा उनिहरू माथि उठन संघर्ष गरिरहेकाछन् ।

३. ठुलो संरच्यामा श्रमिकहरू आनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्दछन्: कुल श्रमिक मध्ये ८४% श्रमिक अनौपचारिक क्षेत्रमा का मर्गदर्शन् । तर, उनिहरू सरकारले ल्याएको सामाजिक सुरक्षाको सुविधा मित्र पर्ने वा नपर्ने सुनिश्चितता अझै हैन ।

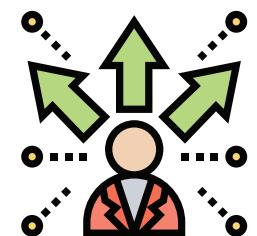
जोखिम समुहरू जस्तै, महिला तथा अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने श्रमिक बढी प्रभावित

स्थायी कामदारलाई श्रम ऐनले संरक्षण गरिरहँदा, लकडाउनको पहिलो हप्तामै साना तथा मझौला उद्योगहरूमा काम गर्ने ६०% श्रमिकको रोजगारी खोसियो ।

महामारीले महिलाहरूलाई बढी प्रभावित गन्यो । किन भने उनिहरू बढी जस्तो तुलनात्मक रूपमा आउजाउ गर्न सहज हुने व्यवसाय जस्तै, हस्पिटलिटी र रिटेल व्यवसायमा का मर्गदर्शन् । त्यसै गरेर, विद्यालयहरू बन्द भएका कारण, घरको जिरगेवारी थपिएर काम गर्ने महिलाहरूलाई अझै बढी असर गरेको छ ।

अब के गर्ने ?

सरकार महामारीले ल्याउने तिन आर्थिक बदलावको बारेमा सावधान हुन जरुरी छ ।

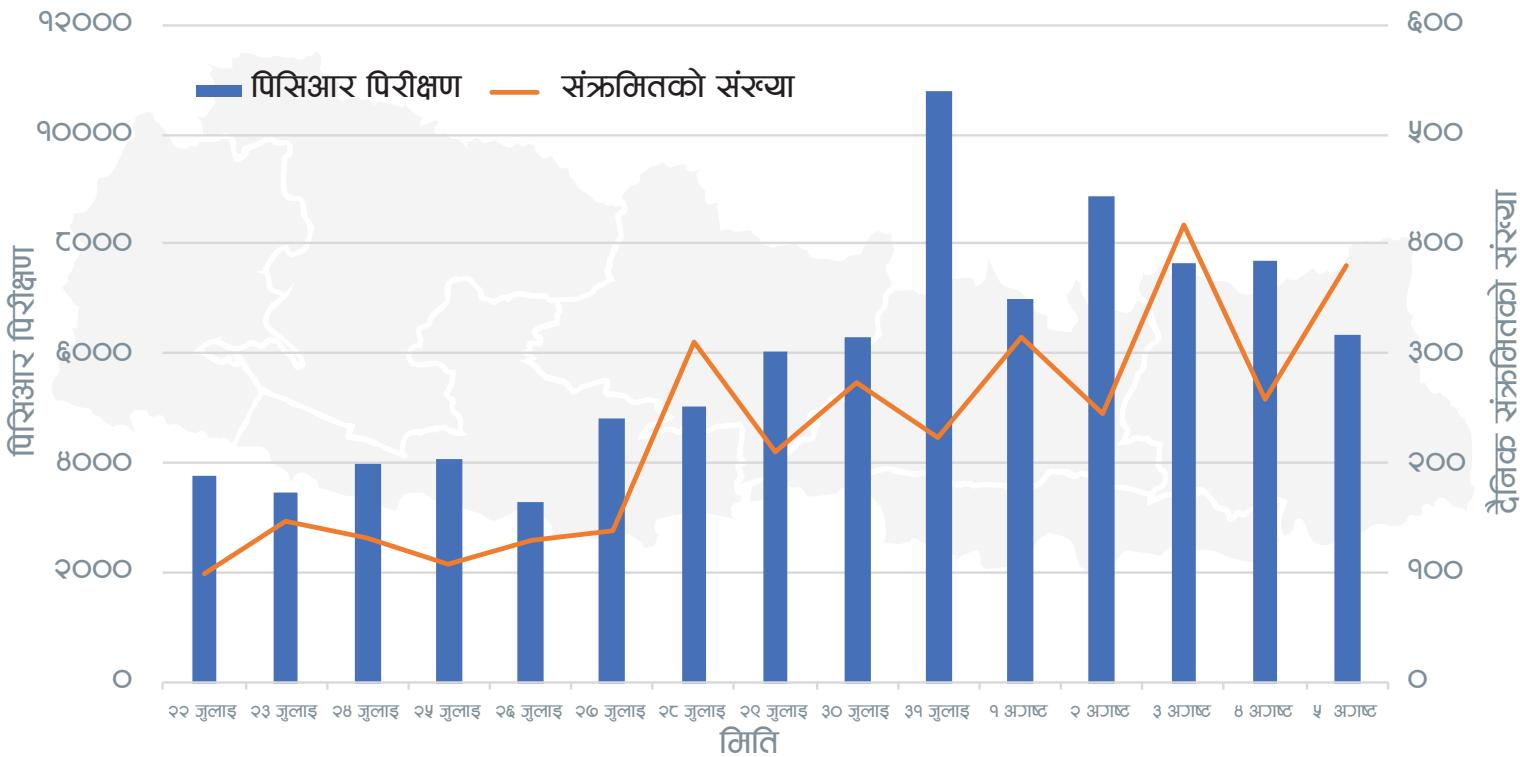
१. सिमानाकामा हुने आवतजावतमा कर्मी: केही देशहरू (अमेरिका, भारत) ले अत्यावस्थकीय वस्तुको आपूर्तीमा रोक ल्याएकाछन् । नेपालले प्रतिकन्धित वैदेशिक लगानिको नीतिलाई फुकुवा गरी सिमापार व्यापार र लगानीलाई प्रोत्साहन गरी त्यसको फाईदा लिन सक्छ ।

२. प्रयटन क्षेत्रमा संकुचन: आउने महिनाहरूमा विश्व प्रयटन सामान्य अवस्थामा फर्किनेसरभावना हैन । यद्यपि नेपालले सुरक्षित करिडोरको माध्यमबाट कोरोना भाईरसको रोकथाममा योगदान पुऱ्याएका देशको समुहलाई प्रयटक वा अस्थायी आप्रवासीका रूपमा यात्रा गर्न अनुमती दिनसक्छ ।

३. प्रविधिको अनुसरण: महामारीले फुड डेलिभरी, अनलाईन भुक्तनी र एक अकसिंगको अनलाईन सिकाई जस्ता डिजिटल सेवाको अनुसरण गर्न प्रोत्साहित गरिरहेको छ । यो घरपरिवार, व्यवसाय र सरकारको लागि प्रविधिमा फइको मार्ने उचित समयको रूपमा देखिएको छ ।

- अभय न्यौपान, अर्थशास्त्री, Institute for Integrated Development Studies (IIDS) -

लकडाउन हेपछी दैनिक पिसिआर परीक्षण र संक्रमितको संख्या बढ्यो

माथिको ग्राफले लकडाउन हेपछी भएको दैनिक पिसिआर परीक्षण र संक्रमितको संख्याको तुलनात्मक अद्ययनलाई देखाउँछ । यो समयमा दैनिक पिसिआर परीक्षण दुईगुणा बढ्यो, जुन सकारात्मक हो । तर, दैनिक संक्रमण पुष्टि हुनेको संख्या तिन गुणाले बढेको छ । यसले नेपालमा लकडाउन खुला भएपछी कोमिड - १९ बाट संक्रमितको संख्या बढेको स्पष्ट संकेत गर्दछ । यसरी हेर्दा सरकार महामारी व्यवस्थापनमा चुकेको छ र अब निषेधाज्ञा लगायतका नयाँ रणनीति अगाडी सार्दैछ ।

स्रोत: HEOC, MoHP, SitRep

DISCLAIMER

यो अंकमा समेटिएका हल्ला, सवाल तथा सूचनाहरू, बिभिन्न संस्था तथा व्यक्ति, नेपाल सरकार र स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र विश्व स्वास्थ्य संगठनको वेब पेज, सामाजिक सञ्जाल, ७ वर्ते प्रदेशमा रहेका कर्मयुनिटी फ्रन्टलाईर्नर्स र सिमिक एक्सन टिमले यहि जुलाई महिना मित्र २००० भन्दा बढि व्यक्तिसंगको संवादबाट संकलन गरिएका हुन् । विषयको महत्व, सान्दर्भिकता र तीव्रतालाई ध्यान दिएर हल्ला, सवाल तथा जिजासाहरू छनोट गरीएका छन् । यो अंकमा समेटिएका जानकारी बुलेटिन प्रकाशित भएको मिति सम्म सत्य छन् ।

**Coronavirus CivActs Campaign is brought to you by
Accountability Lab Nepal.**

@CivicActionTeams

@civacts

@CivActs